

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
ul. Wojska Polskiego 28
60-637 Poznań
tel. +48 61 846 67 59, 512 862 726
e-mail: rzecznik@up.poznan.pl

BIURO PRASOWE

BOCIANY ROBIA FOTKI, A MY JE OCENIAMY. ŁĄCZYMY SZTUKĘ FOTOGRAFII Z OCHRONĄ PRZYRODY

Projekt znakowania bocianów białych nadajnikami wyposażonymi w specjalne kamery nabiera rozpędu. - Nie chcemy wyłącznie analizować tras migracji, a też pokazać coś więcej - mówi prof. Piotr Tryjanowski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu - koordynator projektu.

Dzięki współpracy jednostek zaangażowanych w projekt - Katedry Zoologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Katedry Ekologii i Antropologii Uniwersytetu Szczecińskiego i Grupy SILESIANA, ze wsparciem firmy EDP, uruchomiono nową platformę do oceny zdjęć bocianów wykonywanych przez aparaty zainstalowane na transponderach GPS, i nazwaliśmy go StorkLens Survey. - To pierwsza taka inicjatywa w Polsce łącząca citizen science z nowymi perspektywami obserwacji przyrody. Zamiast czekać, aż naukowcy przeanalizują tysiące fotografii, projekt zaprasza opinię publiczną do subiektywnej oceny artystycznej wartości tych unikalnych ujęć - wyjaśnia prof. Łukasz Jankowiak z Uniwersytetu Szczecińskiego, twórca aplikacji do oceny zdjęć.

Estetyka w ornitologii

Ocena piękna i unikalności ptaków nie jest nowością - sięga głębokich korzeni ludzkiej cywilizacji. - Człowiek od wieków oceniał ptaki poprzez pryzmat estetyki - wyjaśnia prof. Piotr Tryjanowski. - Od średniowiecznych sokołów, przez obrazy Dutch Golden Age'u, aż po współczesne albumy fotograficzne - zawsze wybieraliśmy, które gatunki zasługują na ochronę, a które na inny rodzaj uwagi. Okazuje się, że preferencje estetyczne mają głębokie konsekwencje dla ochrony przyrody.

Naukowcy potwierdzają ten fenomen badaniami. Międzynarodowy projekt iratebirds zbadał estetyczną atrakcyjność wszystkich gatunków ptaków na świecie. Ponad 6200 respondentów z 78 krajów oceniło wygląd 11 319 gatunków i podgatunków ptaków. Okazało się, że estetyka wpływa na handel, turystykę i - co najważniejsze - na decyzje dotyczące ochrony gatunków zagrożonych. Ptaki bardziej atrakcyjne wizualnie otrzymują więcej wsparcia ochronnego.

Instagram zmienia oblicze fotografii przyrodniczej

Współczesny świat przyniósł jednak nowy wymiar tego, co przyciąga uwagę w fotografii przyrodniczej. W erze Instagrama, Facebooka i innych platform społecznościowych pojawiło się zjawisko „most photogenic bird” - gatunki, które dobrze prezentują się na zdjęciach, mogą zyskiwać większą uwagę odbiorców, a wraz z nią także większe społeczne znaczenie. - Widać wyraźny trend w mediach społecznościowych - ludzie oceniają fotografie przyrody, komentują je, udostępniają i w ten sposób współdecydują o tym, co zasługuje na uwagę - mówi Eliza Bartolik z Katedry Zoologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, zajmująca się dokumentacją fotograficzną badań bocianów z nadajnikami. - Do tej pory jednak zawsze liczyło się to, co wybrał fotograf. Pojawiał się klasyczny dylemat: czy pokazywać to, co piękne, czy to, co naprawdę ważne dla nauki i ochrony przyrody - dodaje Joachim Siekiera z Grupy SILESIANA.

Bocian z aparatem zmienia regułę gry

Tu pojawia się innowacyjna część projektu. Bociany zbadane w projekcie zostały wyposażone w aparaty GPS na transponderach, które automatycznie rejestrują ich trasę migracyjną. Ale to, co stało się zaskoczenie - kamery zainstalowane na urządzeniach

śledzących zarejestrowały niezwykle zdjęcia: ptaki w locie, krajobraz z ich perspektywy, chwile migracji w autentycznych warunkach.

- Zatem mamy tutaj unikalną sytuację - wyjaśnia prof. Łukasz Jankowiak - czyli to nie fotograf wybiera, co fotografować. To bocian, w trakcie naturalnej codzienności, 'robi fotki' podczas migracji. Otrzymujemy autentyczną dokumentację zachowania ptaka bez ludzkiego filtra estetycznego. To zupełnie nowy typ danych - ani sztuka, ani czysta nauka, ale coś pomiędzy. - A czasem wyłapujemy coś jeszcze bardziej fascynującego - bocian fotografuje człowieka. To doskonały przykład tego, jak perspektywy się odwracają - uzupełnia prof. Tryjanowski.

Zdjęcia te są często pozbawione tradycyjnych kryteriów piękna: słaba ekspozycja, niezwykle kąty, krajobraz rozmyty z powodu prędkości. Ale właśnie to czyni je naukowo fascynującymi. I wartościowymi dla zrozumienia zachowań ptaków w locie.

Od oceny do ochrony

Ale dlaczego pytać publiczność? Dlaczego nie wystarczy samo oprogramowanie do analizy zdjęć? - Znowu wracamy do historii - uzupełnia Joachim Siekiera. - Ręczna selekcja fotografii jest bardzo czasochłonna. Ale właśnie wybierając zdjęcia, które ludzie uważają za interesujące, niebanalne czy artystycznie warte uwagi, możemy lepiej zrozumieć, co przyciąga zainteresowanie społeczne. Wybranie 'najlepszych' 10 procent fotografii z tysięcy może nam pomóc w lepszej promocji projektu, ale również - i to jest istotne - dostarcza nam cennych informacji o tym, co w zachowaniu bocianów jest rzeczywiście ważne dla ludzi.

Jak zgodnie zauważają badacze, te dane mają potencjalnie praktyczne zastosowanie. I wymieniają przykłady: (1) edukacja: Zdjęcia, które publika uznaje za ciekawe, mogą być wykorzystane w materiałach edukacyjnych dla szkół; (2) komunikacja naukowa: Lepsze zrozumienie, jak przekazywać badania ornitologiczne szerszej publiczności; (3) turystyka: Potencjał dla ekoturystyki i bird-watchingu opartego na autentycznych obserwacjach. A wszystkie te czynniki razem składają się na lepszą ochronę bociana.

Zostań oceniającym fotografie bocianów

Projekt zwraca się bezpośrednio do społeczeństwa. Każdy może wziąć udział w ocenie 30 losowych zdjęć wykonanych przez bociany w prostej ankiecie online.

Zapraszamy do współpracy osoby zainteresowane nie tylko oceną artystyczną, ale i naukowym opisem zdjęć. W razie pytań lub chęci udziału w projekcie prosimy o kontakt: storklens@gmail.com.

Jak dołączyć do projektu?

Każdy może bezpłatnie i anonimowo wziąć udział w ocenie zdjęć bocianów:

 LINK DO ANKIETY:

https://jankowiakl.github.io/stork_edit2/?survey=KoMPo53xnjcFyjbq9tFM2eW38Pieqzwp-5arP81pMs

 KOD QR DO ANKIETY:

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

ul. Wojska Polskiego 28

60-637 Poznań

tel. +48 61 846 67 59, 512 862 726

e-mail: rzecznik@up.poznan.pl

Zeskanuj, aby przejść do ankiety (lub wklej link wyżej w przeglądarce)

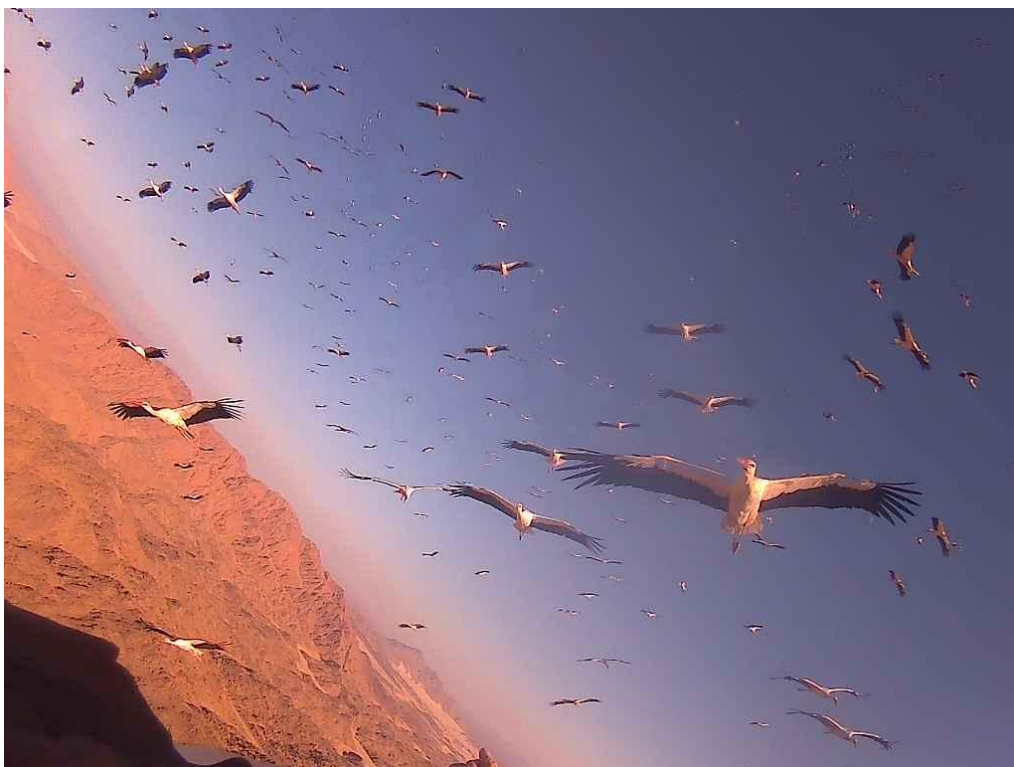
 Czas wypełnienia: 5-10 minut

☒ **Nie jest wymagana rejestracja**

 Dane są anonimowe

Źródło: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu. Widok z lotu w czasie żniw.

Źródło: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu. Przelot nad Zatoką Sueską.